

Η ΑΘΗΝΑ απορρίπτει τις τουρκικές αιτιάσεις ως παράνομες και ανυπόστατες, ενώ εκφράζει τη διαμαρτυρία της για τις δηλώσεις Τούρκων αξιωματούχων που αμφισβητούν την ελληνική κυριαρχία επί των νησιών του Αιγαίου

Η ΤΟΥΡΚΙΚΗ αντιπολίτευση δείχνει να αφουγκράζεται πολύ καλύτερα τις ανάγκες και τις προσδοκίες της τουρκικής κοινωνίας και να συμβαδίζει με τις μεγάλες κοινωνικές αλλαγές που συντελούνται στη χώρα

ΤΟ ΘΕΜΑ



«ΠΡΙΖΑ»
Οι νέες αιτιάσεις της Τουρκίας καθιστούν στην πραγματικότητα τον ελληνοτουρκικό διάλογο άνευ ουσίας, η Αθήνα δεν θέλει, όμως, να είναι εκείνη που «θα τραβήξει την πρίζα». Ετσι, οι διερρευνητικές επαφές θα διεξαχθούν κανονικά την Τρίτη 22 Φεβρουαρίου, χωρίς ωστόσο να υπάρχει κάποια προσδοκία ότι μπορούν να καταλήξουν σε αποτέλεσμα

βαίνοντας ότι θα βρίσκει αυτό το ζήτημα συνεχώς μπροστά του, το υπουργείο έδωσε οδηγία σε όλες τις πρεσβείες και στις μόνιμες αντιπροσωπεύει μας σε σημαντικές χώρες να προχωρήσουν σε ενημέρωση για τις ελληνικές θέσεις.

Οι νέες αιτιάσεις της Τουρκίας καθιστούν στην πραγματικότητα τον ελληνοτουρκικό διάλογο άνευ ουσίας, η Αθήνα δεν θέλει, όμως, να είναι εκείνη που «θα τραβήξει την πρίζα». Ετσι, οι διερρευνητικές επαφές θα διεξαχθούν κανονικά την Τρίτη 22 Φεβρουαρίου, χωρίς ωστόσο να υπάρχει κάποια προσδοκία ότι μπορούν να καταλήξουν σε αποτέλεσμα. Πάντως, η Αθήνα θεωρεί πως η νέα τουρκική διπλωματική καμπάνια δεν οδηγεί πουθενά και δεν αποδίδει κάποιο όφελος στην Τουρκία. Αλλωστε, την περασμένη εβδομάδα, τοποθετήθηκαν για το θέμα η Ευρωπαϊκή Ένωση και το Στέιτ Ντιπάρτμεντ, που τόνισαν πως «δεν τίθεται κανένα θέμα κυριαρχίας για τα ελληνικά νησιά». Οι ανακοινώσεις αυτές ικανοποίησαν την Αθήνα, που αντιλαμβάνεται, όμως, πως οι εταίροι αποφεύγουν να τοποθετηθούν στο ζήτημα της αποστρατιωτικοποίησης των νησιών.

Διπλωματικά, η ηγεσία του ΥΠΕΞ απαντά σε όλα αυτά, αναδεικνύοντας με κάθε ευκαιρία το θέμα του casus belli που «κραδαίνει» η Τουρκία. Αυτό έκανε ο Ν. Δένδιας και στο Οσλο, όπου επανέλαβε ότι η Τουρκία απειλεί με πόλεμο την Ελλάδα, κάτι που απαγορεύεται από τον Καταστατικό Χάρτη του ΟΗΕ. Το θέμα αυτό, όπως έχει διαπιστώσει το ΥΠΕΞ, προκαλεί έντονο εκνευρισμό στους Τούρκους...

Του **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΑΡΕΤΑΙΟΥ**
e.aretaios@realnews.gr

■ ΣΕ ΜΙΑ ΑΣΚΗΣΗ υπέρβασης ιδεολογικών και πολιτικών διαφορών βρίσκεται η τουρκική αντιπολίτευση, προσπαθώντας να βρει έναν κοινό τόπο συνεργασίας, με βασικούς στόχους τη νίκη στις επερχόμενες εκλογές, αλλά και την επιστροφή από το σημερινό προεδρικό σύστημα σε ένα κοινοβουλευτικό, που θα επαναφέρει τον θεσμό του πρωθυπουργού και που θα ενισχύσει τον ρόλο της Εθνοσυνέλευσης. Οι ηγέτες έξι κομμάτων της αντιπολίτευσης, ο **Κεμάλ Κιλισντάρογλου** (φωτ.) του Ρεπουμπλικανικού Λαϊκού Κόμματος (CHP), η **Μεράλ Ακσενέρ** του Καλού Κόμματος (İYİ), ο **Αλί Μπαμπατζάν** του DEVA, ο **Αχμέτ Νταβούτογλου** του Gelecek, ο **Τεμέλ Καραμολάογλου** του Ισλαμικού Κόμματος της Ευδαιμονίας (Saadet) και ο **Γκιουλτεκίν Ουισάλ** του Δημοκρατικού Κόμματος (DP), συναντήθηκαν το περασμένο Σάββατο, με σκοπό τη συγκρότηση μιας ευρύτε-

ρη επιρροή έχουν σήμερα οι σοσιαλδημοκράτες και όσοι πρόσκεινται στην Αριστερά. Μέσα από τις διεργασίες και τις ζυμώσεις αυτές, η πολιτική, ιδεολογική αλλά και κοινωνική ταυτότητα του CHP βρίσκεται σε μια διαρκή αλλαγή, ώστε να αντικατοπτρίζει πιστότερα τον σύνθετο χαρακτήρα της τουρκικής κοινωνίας. Δεν είναι τυχαίο ότι, εκτός από τους Κούρδους, το σημερινό CHP αντιμετωπίζει και τους ισλαμιστές με πολύ διαφορετικό και περισσότερο συμπεριληπτικό τρόπο απ' ό,τι στο παρελθόν και ότι το συντηρητικό Ισλαμικό Κόμμα της Ευδαιμονίας συμμετέχει ενεργά στην προσπάθεια σύμπλευσης της αντιπολίτευσης. Ωστόσο, το βάρος της «προϊστορίας» του CHP εξακολουθεί να είναι μεγάλο, καθώς αδυνατεί προς το παρόν να «εξαφανίσει» τις ανησυχίες όσων ψηφοφόρων έχουν πάρει αποστάσεις από το AKP, αλλά δεν αποφασίζουν ακόμα να ψηφίσουν την αντιπολίτευση. Βαθιές ζυμώσεις συντελούνται και στο Καλό Κόμμα της Μ. Ακσενέρ, το οποίο προέρχεται από το ακροδεξιό Κόμμα Εθνικιστικής Δράσης (MHP), καθώς και εκεί γίνεται μια προσπάθεια να διαμορφωθεί ένας

Η αντιπολίτευση προσπαθεί να βρει κοινό τόπο συνεργασίας

Μετασχηματισμοί αθλά και προκλήσεις, με βασικό στόχο τη νίκη στις επερχόμενες εκλογές

ρης αντιπολιτευόμενης συμμαχίας. Μεγάλος απών ήταν το φιλοκουρδικό Κόμμα της Δημοκρατίας των Λαών (HDP), γεγονός που καταδεικνύει η τουρκική αντιπολίτευση έχει ακόμα σημαντικές προκλήσεις μπροστά της, καθώς το φιλόδοξο πρόγραμμα αλλαγής του πολιτεύματος θα χρειαστεί τη στήριξη του HDP.

Πρόκριμα για το μέλλον

Ωστόσο, όπως υποστηρίζουν Τούρκοι πολιτικοί αναλυτές, παρά την απουσία του HDP, η προσπάθεια που καταβάλλουν τα έξι κόμματα έχει πολύ μεγάλη σημασία για το μέλλον της χώρας - όχι μόνο σε πολιτικό, αλλά και σε κοινωνικό επίπεδο. Η αντιπολίτευση, σε πλήρη αντίθεση με το παρελθόν, δείχνει να αφουγκράζεται πολύ καλύτερα τις ανάγκες και τις προσδοκίες της τουρκικής κοινωνίας και να συμβαδίζει με τις μεγάλες κοινωνικές αλλαγές που συντελούνται στη χώρα. Το στοίχημα της συμπόρευσης ανάμεσα στα τόσο ετερόκλητα αυτά κόμματα ενέχει ακόμα πολλούς κινδύνους, αλλά οι αλλαγές που συντελούνται στους κόλπους των βασικών κομμάτων της αντιπολίτευσης ενδέχεται να είναι καταλυτικής σημασίας για την Τουρκία, αλλά και για τις σχέσεις της με τον υπόλοιπο κόσμο. Το κεμαλικό CHP βρίσκεται σε μια μακρά φάση μετάλλαξης, η οποία ξεκίνησε το 2010, όταν ο Κ. Κιλισντάρογλου ανέλαβε την προεδρία του κόμματος, επιχειρώντας μια στροφή προς την Αριστερά και μια απομάκρυνση από τον παραδοσιακό εθνικισμό του, αλλά και από την αυταρχική αντίληψή του απέναντι στο Ισλάμ και κυρίως στις κοινωνικές του εκφράσεις. Η απόσταση από τον σκληρό εθνικισμό που επικειρούν ο Κιλισντάρογλου και η ομάδα του φαίνεται ήδη στον εντελώς διαφορετικό τρόπο με τον οποίο το CHP αντιμετωπίζει τους Κούρδους και το κουρδικό ζήτημα, υιοθετώντας μια μετριοπαθή στάση και μια προσέγγιση σύμφωνα με την οποία το HDP θα πρέπει να συμπεριληφθεί στις πολιτικές διεργασίες.

Οι εθνικιστές στους κόλπους του κόμματος είναι σημαντικά εξασθενημένοι, ενώ μεγαλύτε-

ριο μετριοπαθής εθνικισμός και το κόμμα να μετατοπιστεί σταδιακά προς την Κεντροδεξιά. Το κόμμα -και κυρίως η Μ. Ακσενέρ- προσπαθεί να κάνει μια μεγάλη υπέρβαση, να υιοθετήσει πιο προοδευτικές κοινωνικές απόψεις, ενώ δίνει ιδιαίτερη σημασία, όπως και το CHP, σε μια νέα προσέγγιση με την Ε.Ε., χωρίς να έχει αυταπάτες όσον αφορά τις προοπτικές πλήρους ένταξης της Τουρκίας στην Ένωση. Το ΙΥΙ εξακολουθεί να αρνείται τη συνεργασία με τους Κούρδους, αλλά είναι ιδιαίτερα προσεκτικό στις δημόσιες τοποθετήσεις του, αφήνοντας σημαντικά περιθώρια ελιγμών στο CHP και στον Κιλισντάρογλου. Τα μικρότερα κόμματα, το DEVA, το Gelecek αλλά και το Κόμμα της Ευδαιμονίας, βρίσκονται και αυτά σε μια φάση μεγάλων μετασχηματισμών, καθώς διαμορφώνουν ένα καινούργιο πλαίσιο του πολιτικού Ισλάμ στην Τουρκία, με βασικό γνώμονα τη μετριοπάθεια. Οι μετασχηματισμοί έχουν ισχυρή βάση, καθώς προέρχονται από την ίδια την τουρκική κοινωνία, η οποία αλλάζει και προσδοκά μια νέα ομαλότητα και μια μεγαλύτερη συμπεριληψη διαφορετικών τάσεων και ιδεολογιών. Οπως εξήγησαν έγκριτοι δημοσκόποι και αναλυτές με τους οποίους συνομίλησε η Realnews, πρόκειται για μια δυναμική διαδικασία, σε αντίθεση με τη στασιμότητα του παρελθόντος, ενώ τόνισαν ότι οι αλλαγές που βρίσκονται σε εξέλιξη καταδεικνύουν ότι το πολιτικό και ιδεολογικό σκηνικό στην Τουρκία την επόμενη περίοδο δεν θα μοιάζει με την εικόνα που υπήρχε στο παρελθόν. Ο δρόμος των κομμάτων της αντιπολίτευσης δεν είναι καθόλου εύκολος. Θα πρέπει κατ' αρχάς να συμφωνήσουν σε ένα συγκεκριμένο πολιτικό πρόγραμμα, ώστε οι ψηφοφόροι να έχουν μια σοβαρή εναλλακτική, και να μην περιοριστούν στη ρηχό ρητορική ότι «όλα θα πάνε καλά αν φύγει ο Ερντογάν». Θα πρέπει, επίσης, να συμφωνήσουν στο όνομα ενός κοινού υποψηφίου για τις προεδρικές εκλογές, ο οποίος θα είναι αποδεκτός από ένα ευρύτερο μέρος της κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων και των Κούρδων, αν και εφόσον η αντιπολίτευση καταφέρει να κάνει και αυτή την υπέρβαση.

